

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเป็นชาวพุทธ เวลาชาวพุทธนะ พุทธคืออะไร เวลาเป็นชาวพุทธนะ เราภูมิใจกันนะ เวลาเราพูดกันในวงของชาวพุทธว่า ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา เป็นใช้ปัญญา การใคร่ครวญของปัญญา เป็นผู้มีปัญญา ถ้ามีปัญญาแล้วเวลาเราพิจารณาไปนะ ปัญญาอะไร

เมื่อวานคุยกับโยม เขาบอกว่า “ไอน์สไตน์เขาบอกว่าจินตนาการสำคัญกว่าความรู้” แต่การจินตนาการมันต้องมีพื้นฐานไง ดูอย่างเด็กๆ จินตนาการนะ เด็กมันเกิดใหม่ขึ้นมา โลกทัศน์ของเด็กมันไม่มีพื้นฐานของมัน มันจินตนาการของมันเป็นหนังการ์ตูนนะ

แต่ของพวกเรานักวิทยาศาสตร์ แต่เวลาเราต้องการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ มันต้องคิดออกไป แล้วเราพยายามทดสอบเข้าไปให้ถึงนะ การจินตนาการมันต้องมีพื้นฐานไง แต่เวลาทางโลกเขาคิดกัน บอกเด็กท่องจำไม่ได้ เด็กท่องจำไม่ได้..

เด็กมันต้องมีการท่องจำพวกสูตร พวกพีชคณิต พวกต่างๆ นี่มันต้องมีของมัน แล้วมันจะต่อยอดของมันอย่างไร เห็นไหม ชาวพุทธเราไปคิดกันทางวิทยาศาสตร์ คิดทางว่าท่องจำไม่ได้ ท่องจำไม่ได้..

ไม่ท่องจำเลยนะ...การศึกษาอย่าว่าแต่ประเทศไทยนะ การศึกษาของโลกทั่วโลกเลยนะ ต่ำลงๆ ความรู้ของเด็กค่อยลดลงตลอดเวลา เพราะอะไร เพราะคนมันมากขึ้นใช่ไหม เมื่อก่อนคนมันน้อย เมื่อก่อนทรัพยากรยังมีมาก คนเรามีน้อย ปัญญาของคนมันพยายามค้นคว้ากัน มันพยายามหาสิ่งอะไรเอามาอำนวยความสะดวกของมนุษย์ไง สิ่งนั้นมันเป็นการค้นคว้า เป็นการพัฒนา

แต่ต่อไปนี่ ปัจจุบันนี้โลกเจริญ พอโลกเจริญขึ้นมาทุกคนต้องเสมอภาคหมด คุณิ ทุกคนต้องมีคอมพิวเตอร์ใช้หมด ทุกอย่างมีความเสมอภาคหมด ถ้ามีความเสมอภาคหมด ความรู้มัน

เท่ากันใจ มันไม่ได้สูงต่ำแล้วบอกประชาธิปไตย ประชาธิปไตย เวลาถึงที่สุดแล้วประชาธิปไตย แต่ว่ายังมีเสียงเล็กเสียงใหญ่ ยังมีผู้ปกครองผู้ดูแล นี่เรื่องของโลกนะ

นี่วาสนาแห่งปัญญา ปัญญาอะไร ปัญญาของโลกมันเป็นอย่างนั้น เขาเรียกว่าโลกีย์ปัญญา แต่ถ้าเป็นในเนื้อหาของศาสนา เห็นไหม โลกีย์ปัญญาก็เพื่อศีลธรรมจริยธรรม ถ้ามีพื้นฐานของชาวพุทธ พื้นฐานของพุทธศาสนา พุทธศาสนาสอนให้เสียสละ เราเสียสละกัน เสียสละเพื่อสังคมมีความร่มเย็นเป็นสุขใจ แล้วเสียสละให้คนอื่นหรือ ก็เสียสละให้เพื่อเรา

“ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม” เห็นไหม สมควรแก่ธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครอง ถ้าบุคคลใดคนเสียสละ คนนี้เป็นคนดี คนที่เราเสียสละ ใครเขาจะมารังแก ใครเขาจะมาทำลาย เว้นไว้แต่กรรม เห็นไหม คุณใช้เวลาเราเห็นว่าบางคนนะ คนนี้ดีมากๆ เลย เขาไปประสบอุบัติเหตุเขาได้ เขาเจออะไรก็ได้ ใหนี่มันเวลากกรรมมันตัดรอนมันเป็นไปได้นะ เพราะอะไร เพราะการเกิดและการตายมันเวียนตายเวียนเกิดมา สิ่งใดที่มันสะสมมาในหัวใจมันมี

“ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม” ผู้ใดถือศีล เห็นไหม สีเลนะ สุขะติงยันติ มีศีลนะ มีศีลปกตินี้สุดดี มันเป็นผู้มีสุข สีเลนะ โภคะสัมปะทา นี่ศีลทำให้มีโภคะ เราก็อธิปฏิบัติธรรมนะ อยากร่ำอยากรวย อยากรวยโดยกิเลส เห็นไหม ที่โลกเขาบอกว่าคำกำไรเกินควรๆ ที่เขาว่าทำบุญหนหนึ่งก็ปรารถนาอยากจะถูกรางวัลที่หนึ่ง...นี่เขาคิดประสาเขานะ

แต่ถ้าเป็นทางธรรมนะ ถ้าทางธรรมนะ มันได้มากกว่านั้นอีก เห็นไหม ตักข้าวทัพพีหนึ่งปรารถนานิพพานเลย ปรารถนานิพพานนะ เพราะอะไร เพราะในสมัยพุทธกาล มีทุกตะเข็ญใจคนหนึ่งเคยตักบาตรทำบุญแล้วอยากบวชมาก ไปหาใครใครก็ไม่บวชให้ เป็นคนทุกข์จนเข็ญใจไม่มีใครอยากบวชให้ จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นว่า ทุกตะคนนี่เขามีวาสนา ถึงประชุมสงฆ์ไฉ่ถามว่า

“ทุกตะคนนี่เขาเคยมีบุญคุณกับใคร?”

พระสารีบุตรยกมือขึ้นเลย “เคยมีบุญคุณกับเกล้ากระผม”

“มีบุญคุณอะไร?”

“เคยตักข้าวทัพพีหนึ่ง” เห็นไหม ข้าวทัพพีเดียว นี่มีบุญมีคุณกับผู้มีปัญญา

พระสารีบุตรเอามาบวชนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ให้สารีบุตรบวช” บวชแล้วเป็นพระผู้เฒ่าองค์เดียวที่ว่าง่ายสอนง่าย จนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ เห็นไหม ข้าวทัพพีเดียว เวลาสิ่งที่เราปรารถนา นิพพานทำไมจะไม่ได้ มันไม่ใช่คำกำไรเกินควรนะ ในเมื่อเราตั้งเป้าปรารถนาทำคุณงามความดี

ถ้าเป็นบารมีลิขิตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เป็นอธิษฐานบารมี เหมือนเราทำโครงการต่างๆ เราต้องตั้งเป้า แล้วเราพยายามทำให้ถึงเป้านั้น การอธิษฐานนี่เป็นการตั้งเป้า แต่ถ้าการอ่อนวอนขอ ที่ว่าคำกำไรเกินควร ที่ว่าเราทำบุญแล้วทำไมไม่ได้บุญ เราทำแล้วทำไมทุกข์ยากเจ็ญใจ?

นี่ถ้าพูดถึงศีลนะ สุชะตังยันติ ศิลัง ความปกติของใจ เราก็ทำตามหน้าที่ของเรา คุณิ คุณเวลา อุดตา หิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ในศาสนาพุทธ ถ้าเกิดคราววิกฤติขึ้นมาต่างๆ ผู้ที่เรชาวพุทธ ผู้ที่มีศีล ผู้นี้ดำรงชีวิตอยู่ได้นานกว่า เช่น เกิดแผ่นดินไหว เกิดวาตภัยขึ้นมา เรานี้มีศีลนะ เราเคยฝึกฝนมา เห็นไหม คุณิพระอดอาหาร ๕ วัน ๑๐ วันอยู่ได้สบายๆ เลย แล้วโยมนี้อยู่ได้ไหม?

สิ่งนี้มันทำให้การดำรงชีวิตของเรา เราได้ฝึกของเราไว้ เราทำของเราไว้ อดอาหารเพื่ออะไร เห็นไหม เขาถามว่าอดอาหารได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา? อดอาหาร.. ประโยชน์มันก็ได้หัวใจ อดอาหารมัน ได้หัวใจอยู่แล้วแหละ

แต่อดอาหาร การอดอาหารนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามอดอาหาร เพราะกลัวคนที่อดอาหาร เห็นไหม เหมือนเด็กๆ กำปั้นทุบดิน เห็นว่าอดอาหารนี้เป็นคุณธรรม ก็อดอาหารกัน อดจนตายไปเลย ไม่ได้ประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย

แต่ถ้าคนมีปัญญา การอดอาหารนี่เป็นการฝึกฝนเรา เราเห็นไหม เดี่ยวเสียสละ เวลาเราเสียสละกัน เราทำทานกัน เสียสละเพื่ออะไร เพื่อเรา เห็นไหม เพราะอะไร เพราะเราให้ไปจิตใจเรามีความสุข เขาได้รับประโยชน์จากเราไป สิ่งนี้เกิดกรรม เกิดอำนาจวาสนา เกิดบารมี เขาได้วัตถุไป วัตถุนี้ของเล็กน้อย แต่ค่าน้ำใจมันมหาศาล เห็นไหม เราเสียสละไปเพื่อเรา

การอดอาหารเพื่อธรรม เพื่อธรรมเพราะอะไร เพราะว่าถ้าเรากินมาก เรากินโดยปกติ กินโดยปกตินี้ ร่างกายของเด็กๆ ต้องกินอาหารมาก เวลาเด็กกำลังเจริญเติบโตต้องการอาหาร แต่คนมี

อายุมากอาหารนี้แค่ประทังชีวิตนะ กินอาหารมากจนเป็นโรคร้ายไข้เจ็บกัน เห็นไหม เวลาถึงคราวเราอดอาหารเพื่อให้กิเลสมันไม่ได้กินด้วย

พระในสมัยพุทธกาล ก่อนออกบิณฑบาต เห็นไหม “บิณฑบาตวันนี้เราจะได้อาหารอะไรขึ้นมา?” พอคิดว่าจะได้อาหารขึ้นมา กิเลสมันกินก่อนแล้ว เราอยากได้อาหารอะไร อาหารนั้นดีไหม บิณฑบาตขึ้นมาแล้วคุ้มค่าไหม เดินตั้งไกลขนาดนี้แล้วเขาจะให้อะไรมา บิณฑบาตลงทุนไม่คุ้มค่าเลย เดินตั้งไกล เขาให้อาหารไม่สมค่าที่เราเดิน เห็นไหม กิเลสมันกินก่อน เรายังไม่ได้กินข้าวเลย

อดอาหารเพื่อทอนกิเลสไป อดอาหารเพื่อเรา อดอาหารเพื่อไม่ให้กิเลสมันได้กิน แต่ให้ปากเราให้ท้องเราได้กิน เห็นไหม เราอดอาหาร อดอาหารโดยคนที่มีปัญหาอดอาหาร อดอาหารเพื่อให้ร่างกายมันไม่มีพลังงานเหลือใช้ เวลาไปนั่งภาวนาแล้วมันไม่นั่งสับหงกโงกวง ถ้าเรากินโดยมือเดี๋ยวนี้แหละ มันมือเดี๋ยวนี้แหละ แต่สารอาหารพลังงานในร่างกายมันมีมาก พอไปนั่งเข้าธาตุมันก็กดหัวใจ ร่างกายมีกำลังกดหัวใจมาก

คูลี ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในคฤหัสถ์เขากินเพื่อกาม กินเพื่อเกียรติ กินเพื่อการดำรงชีวิต เขากินตั้ง ๓ กิเลสกินด้วย แต่เวลาพระเราฉันอาหาร ฉันเพื่อดำรงชีวิต รักษาชีวิตนี้ไว้ปฏิบัติธรรม

“ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม” สมควรแก่ธรรมเพราะอะไร เพราะทุกอย่างมันสมดุล ร่างกายก็สมดุล ไม่มีกำลังเหลือใช้ที่มันไปกดดวงจิตใจ เวลานั่งสับหงกนะ นั่งนี้หลับ นั่งนี้ เห็นไหม นี่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้าสมควรแก่ธรรมมันก็ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาจะ อดอาหารเพื่อทอนกิเลส แต่จะส่งเสริมธรรมขึ้นมา ไม่ใช่อดอาหารเพื่อได้หิว

แต่ถ้าโลกเขาได้หิวจริงๆ อดอาหารนี้หิวมาก อดอาหารเพื่ออะไร ก็หิวไป อดอาหารให้มันทรมาณหรือ มันทรมาณเพราะอะไร เพราะกิเลสมันมีอำนาจมากไป กิเลสมันคิดฟุ้งซ่านของมันไปไป เวลามันคิดของมันตามประสาของมัน มันคิดได้ตลอดคนนะเพราะมันมีกำลังของมันนะ ลองทอนอาหารมันสิ

คนเรานี้แหละ พระออกธุดงค์ เวลาไปออกธุดงค์ควัตร พระนี่ถือธุดงค์แล้วพระอดอาหาร มันจะเห็นเลย เห็นทุกข์ เห็นไหม ผู้ใดทุกข์ เห็นทุกข์เห็นยาก มันจะเห็นถึงความสุขใจ ไม่ทุกข์ไม่ยาก

ลองทุกซ์ขึ้นมา มันทุกซ์มันยาก มันถึงเห็นคุณค่าไง เห็นคุณค่าของอาหาร เห็นคุณค่าแม่แต่อาหารเม็ดเดียวนะ

คุณติ เวลาพระปฏิบัติเรา พระป่าเรานี้จะเก็บจะดูแลรักษาสิ่งนี้ไว้เพราะอะไร เพราะเขาอุตส่าห์จะได้หามา นะ คนเราต้องทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ แล้วหาสิ่งนี้มาหุงหาอาหารมาถวายพระ พระนี้ใช้ของเขาแล้วโดยความฟุ่มเฟือย โดยความไม่เห็นคุณค่า

แต่ลองไปรูดงคั้นนะ เวลามันอดมันไม่มีจะกิน อยู่ในป่าในเขาไม่มีนะ ข้าวทัพพีเดียวมีคุณค่ามาก ข้าวเม็ดเดียวหวานเจี๊ยบเลย นี่เพราะอะไร เพราะมันไม่มีจะกิน นี่ถ้าไม่ทุกซ์ไม่ยาก ไม่อดไม่ยาก แต่ถ้ามันอดมันขึ้นมามันก็อยาก พออยากขึ้นมาก็เห็นคุณค่าของมัน แต่ถ้าโดยชินชา ความชินชาโดยคุ้นเคย เห็นไหม ชินชาหน้าด้าน กิเลสตัวใหญ่ แล้วก็กดให้หัวใจไม่มีประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย

นี่การอดอาหารเพื่ออย่างนี้ เพื่อความฝึกตน ไม่ใช่อดอาหารเอาหิวเฉยๆ หรืออดอาหารเอาหิวระอดแบบคนโง่ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามอดอาหารเพราะคนมันโง่ โง่เพราะอะไร เพราะพวกเราเห็นแต่รูปธรรมไง ในศาสนาเข้าไปต้องมีพิธีกรรม ถ้าไม่ได้กล่าวคำถวาย ไม่ได้พิธีกรรมนะ ไม่ได้บุญขึ้นมา นะ เด็กๆ เลย เด็กๆ จะทำบุญนะ ยังใจอ่อนแอ จะถวายพระก็ยังไม่แน่ใจว่าจะถวายไม่ถวาย ต้องกล่าวคำถวายก่อน เห็นไหม

แต่เราเป็นผู้ใหญ่ เราตั้งใจมาตั้งแต่บ้าน เรามีเจตนาจะถวายพระ เราถวายด้วยความบูชา ธรรม บูชาโดยอธิษฐานไว้บนหัวแล้วถวายท่านไป สิ่งนี้มันเป็นบุญแบบผู้ใหญ่ เหมือนกับการกรวดน้ำ ต้องกรวดน้ำใหม่ กรวดน้ำ.. ถ้าการกรวดน้ำเป็นบุญกุศล แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำแม่กลอง มันไหลทั้งวันเลย ทำไมมันไม่ได้บุญขึ้นมาล่ะ?

การกรวดน้ำก็เพื่อให้เด็กๆ บุญเล็กๆ เห็นไหม มันโหล่ก็ต่อเอาน้ำนั่นมาหลังไว้เพื่อจะให้เรามั่นใจ แต่ถ้าเรากรวดน้ำใจละ เรามีบุญกุศลขึ้นมา เรามีความสุขของเรา เรากรวดน้ำของเรา อันนี้บุญขึ้นมา

“ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม” เห็นไหม สิ่งนี้ สีเลนนะ สุขะตังยันติ สีเลนนะ โภคะสัมปะทา ถือศีล เราไม่ฟุ่มเฟือย เราไม่อย่างนั้น เราก็จะมีโภคะของเราขึ้นมา แต่เราไปตีความกันเองว่า ต้องได้บุญอย่างนั้น ต้องได้.. ใ้บุญอย่างนี้มันเรียกว่าลาภ ลาภนี้มันเกิดจากผู้การกระทำนะ สิ่งใด

ที่ผู้มีลาภมาก คุณิ คุณอย่างเช่นในร่างกายของเรา ผู้ที่เจ็บไข้ได้ป่วยที่มีกระเสาะกระแสะ เห็นไหม กรรมของเขาเข้ามา เห็นไหม ถวายกันก็ให้ถวายยากับภิกษุ ภิกษุจะได้ยา นี่มันเป็นเคล็ด มันเป็นการกระทำ แต่สิ่งที่มันได้มามันเป็นวิบากแล้ว เพราะว่าเวลามันเจ็บไข้ได้ป่วย มันเป็นวิบากของเรา

ถ้ามันเรื่องของกรรม กรรมเป็นอินไตย กรรมสิ่งที่สะสมขึ้นมา กรรมดีเราก็มีส่วนดีขึ้นมา กรรมดีเราสร้างมา เรามีชีวิตขึ้นมา แต่ถึงว่าสิ่งที่เราทำบาปอกุศลมา เห็นไหม คนเกิดขึ้นมาแล้วมันมีศรีสุข คนเกิดมาทุกข์จนเข็ญใจ คนเกิดมารูปร่างสวยงาม รูปร่างอัปลักษณ์ต่างๆ นี่มันเป็นวิบากสิ่งที่วิบากเราก็พอใจเพราะเราเป็นคนทำมา

แต่ในปัจจุบันนี้เราเจอพระพุทธศาสนา ศาสนาสอนให้เราเข้ามาเรื่องการทำบุญกุศล มันเป็นอามิส ก็เพื่อเราจะต้องมีเสบียงไปข้างหน้า แต่ถ้าในปัจจุบันนี้ถ้าเราประพฤติปฏิบัติถึงที่สุด ถ้าจิตมันสะอาดบริสุทธิ์หมด อะไรจะไปข้างหน้า? แล้วสะอาดบริสุทธิ์หมดมันอยู่ที่ใครล่ะ? มันก็อยู่ที่หัวใจของเรา อยู่ที่ศรัทธาของเรา อยู่ที่ความเชื่อของเรา เห็นไหม ศรัทธาความเชื่อ

แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นไป มีความเชื่อปฏิบัติก่อน แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สอน กาลามสูตร เห็นไหม ไม่ให้เชื่อแม้แต่ครูบาอาจารย์พูด ไม่ให้เชื่อในสิ่งที่ว่ากิเลสมันหลอก เหมือนที่เราอดอาหารที่กิเลสมันกินก่อนไง

นี่ก็เหมือนกัน กิเลสมันก็เอากรรมมาอ้างอิงก่อน แล้วเราก็เชื่อนะ เราเชื่อไม่ได้ เห็นไหม อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนต่อเมื่อเป็นธรรม แต่ถ้าตนยังพึ่งตนไม่ได้ ต้องพึ่งครูบาอาจารย์ไปก่อน เห็นไหม ผู้บุกเบิกใจ เราเข้าป่า คนที่ชำนาญการเขาจะพาเดินป่าได้ ถ้าเราเข้าป่าแล้วเราไม่ชำนาญการ เราก็ต้องหาคนนำทาง เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์เป็นคนนำทางนะ

หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านไม่มีคนนำทางนะ แม้แต่แผนที่ทางแล้วก็ปวดหัวมาก พระไตรปิฎกมีอยู่แล้วนะ กางออกมาแล้ว ประสบเข้าไปนะ ถ้าเอากิเลสว่านะ เข้าไปเห็นนิมิต เห็นกายนี้มันต้องละกิเลสได้ แต่หลวงปู่มั่นเวลาออกมาแล้วนี่ปกติ จนสุดท้ายต้องลาพุทธภูมิ พระโพธิสัตว์ ฐานะของพระโพธิสัตว์มันจะเข้าแต่ฌานโลกีย์ แล้วถ้าเข้าไปนะ เข้าวิปัสสนาจะทะลุไปเลย ถ้าได้ปรารภมาแล้ว ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งพยากรณ์แล้วจะกลับไม่ได้

หลวงปู่มั่นท่านมีปัญญาของท่าน มีคนที่ทดสอบลองถูกลองผิด ทดสอบซ้ำๆ เป็นครูบา
อาจารย์ของเรามาหลายยุคแล้ว แต่เวลาเราทำกิเลสก็ยังไม่หลุดเราอีก ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่าง
นั้น.. ต้องเป็นอย่างนั้นเป็นกิเลสหมดนะ

ถ้ามันเป็นของเขาเอง มันเป็นสัมมา เป็นความถูกต้องของเขา นี่รู้แจ้ง รู้แจ้งเพราะมันรู้ตาม
ความเป็นจริงใจ รู้จำ รู้โดยจินตนาการ (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)